

Sarajevo, 07.06.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
31.05.2021. - 04.06.2021.

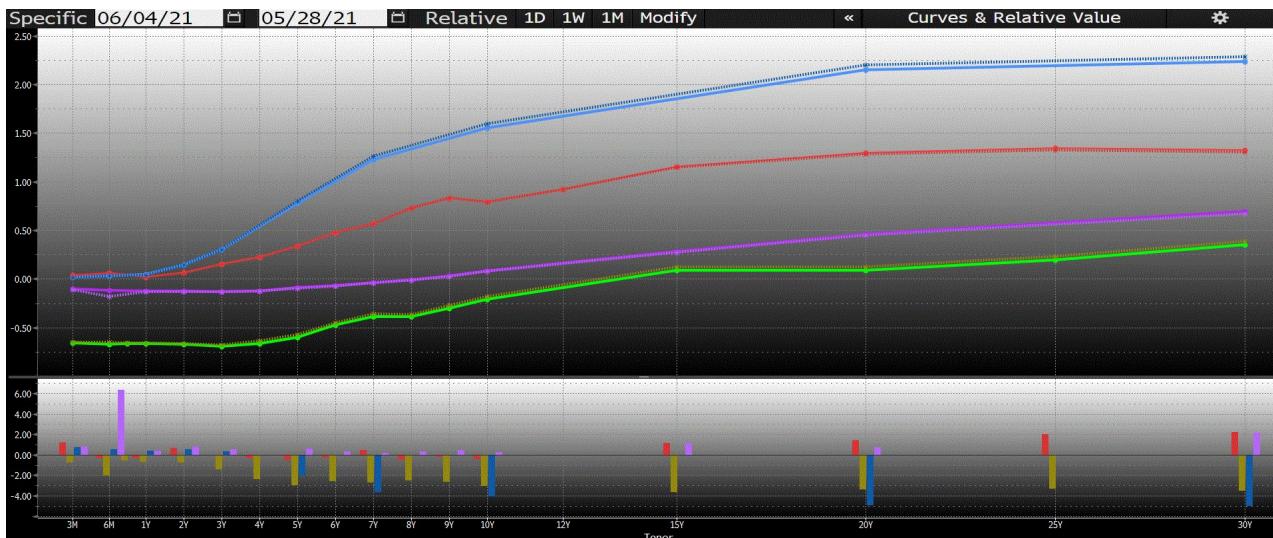
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan		
	28.5.21	- 4.6.21	28.5.21	- 4.6.21	28.5.21	- 4.6.21	28.5.21	- 4.6.21	28.5.21
2 godine	-0,66	- -0,67 ↘	0,14	- 0,14 →	0,06	- 0,07 ↗	-0,12	- -0,12	-0,66
5 godina	-0,57	- -0,60 ↘	0,80	- 0,78 ↘	0,34	- 0,34 →	-0,09	- -0,08	-0,57
10 godina	-0,18	- -0,21 ↘	1,59	- 1,55 ↘	0,80	- 0,79 ↘	0,08	- 0,09	-0,18

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	28.5.21	- 4.6.21
3 mjeseca	-0,633	- -0,638 ↘
6 mjeseci	-0,650	- -0,671 ↘
1 godina	-0,632	- -0,634 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.06.2021. godine (pune linije) i 28.05.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su smanjeni u odnosu na prethodni tjedan, prilikom čega je pad prinosa kod njemačkih obveznica iznosio između 1 i 3 bazna boda, a kod italijanskih obveznica između 3 i 5 baznih bodova. Izjave zvaničnika ECB su i tijekom ovog razdoblja uglavnom bile fokusirane na potrebu zadržavanja povoljnijih uvjeta financiranja, usprkos nastavku rasta stope inflacije, koja je prema posljednjim podatcima u svibnju u eurozoni dostigla razinu do 2,0%. Narednog tjedna se održava sjednica UV ECB, a prema posljednjem istraživanju Bloomberga ekonomisti očekuju da će se i tijekom ljeta nastaviti sa ubrzanim kupovinama obveznica putem PEPP programa, kako bi se podržao održiv ekonomski oporavak. Većina sudionika ovoga istraživanja očekuje da će se navedeni program, ukupne vrijednosti 1,85 bilijuna EUR, okončati u ožujku 2022. godine, u skladu sa trenutnim planom. Pored

navedenog, na kretanje prinosa u eurozoni u proteklom tjednu utjecaj su imale i vijesti koje su objavljene za tržište rada u SAD, posebno krajem tjedna, kada je objavljen podatak o slabijem rastu broja zaposlenih od očekivanja u nefarmerskom sektoru, što se odrazilo na pad prinosa američkih, ali i europskih obveznica.

Prema istraživanju koje je provela ECB, središnje banke mogu bolje da kontroliraju inflatorna očekivanja ukoliko upotrijebe određeni raspon cjenovnog rasta, nego jasno postavljeni cilj koji bi mogao implicirati reviziju strategije institucije. Ovaj rad je obuhvatio strategije ciljane inflacije u 20 razvijenih ekonomija i tržišta u nastajanju. Rezultati su pokazali da bi fleksibilnija razina rasta potrošačkih cijena, u prihvatljivim granicama, povećala kredibilnost središnje banke jer je tako manje vjerojatno da neće postići cilj.

OECD je prošlog tjedna objavio nove prognoze prema kojima su očekivanja rasta GDP-a u eurozoni u tekućoj godini povećana na 4,3%, dok se u narednoj godini očekuje i blago veći rast od 4,4%. Navodi se da bi oporavak trebalo da bude podržan povećanom privatnom potrošnjom, značajnom fiskalnom podrškom i snažnjom eksternom potražnjom nakon utjecaja pandemije Covid-19. Za stopu nezaposlenosti u eurozoni se procjenjuje da bi tijekom 2022. godine mogla biti smanjena na razine zabilježene prije pandemije.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomska pokazatelj	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	TRAVANJ	9,6%	9,2%
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	TRAVANJ	7,5%	7,6%
3.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	SVIBANJ	1,9%	2,0%
4.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	SVIBANJ	0,9%	0,9%
5.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	SVIBANJ	56,9	57,1
6.	GDP – Austrija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	0,2%	-1,1%
7.	GDP – Belgija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	0,6%	1,0%
8.	GDP – Italija (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-0,4%	0,1%
9.	GDP – Irska (tromjesečno)	I tromjesečje	-	7,8%
10.	Stopa nezaposlenosti – EZ	TRAVANJ	8,1%	8,0%
11.	Stopa nezaposlenosti – Njemačka	SVIBANJ	6,0%	6,0%
12.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	TRAVANJ	-	5,3%
13.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	TRAVANJ	10,1%	10,7%
14.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	SVIBANJ	-115,0	-129,4
15.	Maloprodaja – EZ (G/G)	TRAVANJ	25,0%	23,9%
16.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	TRAVANJ	10,1%	4,4%
17.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	TRAVANJ	-	10,2%
18.	Bilanca proračuna – Francuska (u milijardama EUR)	TRAVANJ	-	-91,4
				-60,1

SAD

Tijekom proteklog tjedna, predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard je istaknuo da njegove procjene o tržištu rada idu ka tome da je stanje na ovom tržištu takvo da postoji više otvorenih radnih mjesta nego nezaposlenih, te da se to sigurno zapaža i u firmama koje priopćavaju da će ići naprijed i samo nastaviti sa povećanjem naknada za ovu vrstu zaposlenih. Te firme su mišljenja da treba da uvedu neke bonusne za radnike, kako bi radnike imali "pred vratima", pošto neka poduzeća ostaju zatvorena, jer ne mogu da pronađu dovoljan broj radnika. Članica odbora guvernera Feda Brainard je izjavila da se SAD približava Fedovom planu maksimalne zaposlenosti i ciljanoj razini inflacije od 2%, ali jačina preostalih problema i dalje zahtijeva da se Fed drži ultraekspanzivne monetarne politike dok se ne postigne veći napredak. Po njenom mišljenju, bit će potrebno da se održi kontinuirani napredak inflacije, a ne samo privremeni rast cijena. Vezano za pitanje ekonomskog rasta, istaknula je da neki od čimbenika koji trenutno potiču snažan rast cijena, uključujući i fiskalnu potrošnju i žurbu kućanstava da iskoriste ponovno veće otvaranje ekonomije, vjerojatno će vremenom nestati, što je još jedan od razloga zbog kojeg Fed svoje programe ne bi trebalo da prerano povuče.

Odbor Feda je najavio plan kojim se započinje likvidacija portfelja „Secondary Market Corporate Credit Facility (SMCCF)“ koji predstavlja privremeni žurni plan kreditiranja korporacija, a koji je zatvoren 31. prosinca 2020. godine. Likvidacija portfelja (SMCCF) bit će postupna i po propisima i imat će za cilj da

umanji bilo koju mogućnost negativnog utjecaja na funkcioniranje tržišta, uzimajući u obzir dnevnu likvidnost i uvjete trgovanja ETF-ovima i korporativnim obveznicama.

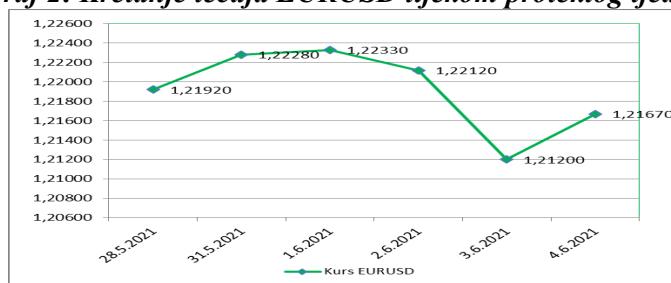
Predsjednik Feda iz New Yorka Williams smatra da se ekonomija popravila i da je na dobrom putu, ali je još uvijek poprilično daleko od "značajnjeg većeg napretka", kome se teži u smislu prilagodbe programa kvantitativnih olakšica. Neimenovani izvori navode da je predsjednik Biden spremjan da odustane od svojih zahtjeva za povećanje poreza na dobit korporacijama ukoliko se dovoljan broj republikanaca složi da podrži rast potrošnje na infrastrukturu. S druge strane, ministri financija G7 su se sastali 4. i 5. lipnja u Londonu, gdje su postigli sporazum o novoj globalnoj minimalnoj poreznoj stopi koju kompanije treba da plate bez obzira gdje se nalaze. Ministri financija G7 su se dogovorili da će podržati globalnu minimalnu poreznu stopu od barem 15%.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	SVIBANJ	61,5	62,1
2.	PMI indeks uslužnog sektora F	SVIBANJ	70,1	70,4
3.	Kompozitni PMI indeks F	SVIBANJ	-	68,7
4.	Troškovi u građevinarstvu (M/M)	TRAVANJ	0,5%	0,2%
5.	ISM indeks prerađ. sektora	SVIBANJ	61,0	61,2
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	21. svibnja	-	-4,0%
7.	ADP izvješće o broju zaposlenih	SVIBANJ	650.000	978.000
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih	29.svibnja	387.000	385.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	22. svibnja	3.614.000	3.771.000
10.	Indeks povjerenja potrošača	30. svibnja	-	55,6
11.	ISM indeks usluga	SVIBANJ	63,2	64,0
12.	Promjena zaposlenih u nefarmerskom sektoru SVIBANJ	675.000	559.000	278.000
13.	Stopa nezaposlenosti	SVIBANJ	5,9%	5,8%
14.	Tvorničke porudžbine	TRAVANJ	-0,2%	-0,6%
15.	Porudžbine trajnih dobara F	TRAVANJ	-1,3%	-1,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,2192 na razinu od 1,2167.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

OECD je u posljednjim prognozama snažno unaprijedila očekivanja ekonomskog rasta Velike Britanije zahvaljujući uspjehu cijepljenja protiv Covid19. Prema sadašnjim očekivanjima, GDP će u 2021. godini bilježiti rast za 7,2% (prethodna prognoza 5,1%), što bi bio najbrži rast od 1941. godine, nakon kontrakcije od 9,8% zabilježene 2020. godine, a što je bila najgora kontrakcija u posljednjih skoro 300 godina. Za 2022. godinu ekonomski rast je revidiran na 5,5% sa prethodnih 4,7%, koliko su prognoze iznosile prije tri mjeseca. Eksperti s Aston Sveučilišta iz Birminghama u Velikoj Britaniji su proveli istraživanje kojim je pokazano da je kumulativni izvoz usluga u razdoblju 2016.-2019. godine za 113 milijardi GBP niži nego što bi bio da je Velika Britanija ostala dio EU.

Ministar financija Velike Britanije Sunak je izjavio da prijedlog SAD za globalno porezno oporezivanje, a koji podrazumijeva fokus na 100 najvećih svjetskih najprofitabilnijih kompanija, može da djeluje, ali je inzistirao na tome da četiri velike tehnološke kompanije (Big 4 - Amazon, Apple, Facebook i Google) moraju plaćati više poreza u zemljama u kojima djeluju.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Nationwide cijene kuća (G/G)	SVIBANJ	9,4%	10,9%
2.	PMI prerađivački sektor F	SVIBANJ	66,1	65,6
3.	PMI uslužni sektor F	SVIBANJ	61,8	62,9
4.	PMI građevinski sektor	SVIBANJ	62,0	64,2
5.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	TRAVANJ	0,5	-0,4
6.	Hipotekarni krediti	TRAVANJ	81.000	86.900
7.	Monetarni agregat M4 (G/G)	TRAVANJ	-	9,1%
				10,8%

Tijekom proteklog tjedna GBP je blago aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,85935 na razinu od 0,85933, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,4188 na razinu od 1,4157.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna, iz Vlade Japana je priopćeno da je povjerenje potrošača smanjeno u svibnju uslijed produženih mjera lockdowna, sve kako bi se suzbilo širenje Covid19. Neki članovi stručnog odbora Vlade za koronavirus su upozorili da će biti „teško“ održati Olimpijske igre u Tokiju ukoliko pandemijska situacija ostane na najvišoj razini zaraze.

Član uprave BoJ Adachi je izjavio da bi svijet nakon pandemije koronavirusa mogao ponuditi mogućnost japanskim firmama da povećaju cijene i pomognu BoJ da postigne ciljanu razinu inflacije od 2%. Adachi je dodao da BoJ nije puno učinila, osim što je „pažljivo“ održala masivne poticaje, uz najiskreniji komentar dosad, da BoJ raspolaže sa sve manje alata monetarne politike koji bi joj omogućili da potakne ekonomski rast i inflaciju, kao ni da sam ne zna nijedan novi alat za povećanje cijena, jer da zna, već bi ga primijenili. Adachi je naveo da će restorani i hoteli možda morati da snose troškove kako bi sprječili dalje širenje koronavirusa, a potrošači će možda biti spremniji da plaćaju usluge sa dodatnom vrijednošću. To bi firmama dalo mogućnost da više naplaćuju usluge bolje kvalitete.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	TRAVANJ	16,9%	15,4%
2.	Maloprodaja (G/G) P	TRAVANJ	15,2%	12,0%
3.	Prodaja u supermarketima (G/G)	TRAVANJ	15,5%	15,5%
4.	Indeks započetih kuća (G/G)	TRAVANJ	4,5%	7,1%
5.	Kapitalna potrošnja (G/G)	I tromjesečje	-6,8%	-7,8%
6.	PMI indeks prerađivačkog sektora F	SVIBANJ	52,5	53,0
7.	PMI indeks uslužnog sektora F	SVIBANJ	45,7	46,5
8.	Kompozitni PMI indeks F	SVIBANJ	48,1	48,8
9.	Prodaja vozila (G/G)	SVIBANJ	-	30,9%
10.	Monetarna bazna (G/G)	SVIBANJ	-	22,4%
11.	Potrošnja kućanstava (G/G)	TRAVANJ	8,7%	13,0%
				6,2%

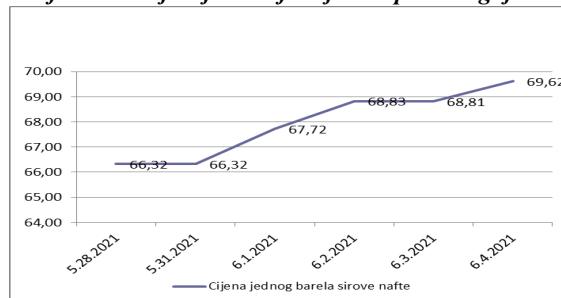
JPY je tijekom proteklog tjedna blago aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 133,93 na razinu od 133,21. JPY je blago aprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 109,85 na razinu od 109,52.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 66,32 USD (54,40 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta, te se koncem tjedna približila najvišoj razini zabilježenoj u posljednje dvije godine. Početkom tjedna cijena nafte je bila pod utjecajem iščekivanja rezultata sastanka OPEC+ koji je održan proteklog tjedna. Na sastanku OPEC+ članice su ostale pri planu da se postupno povećava obujam ponude na tržištu nafte. Članice OPEC+ predvođene Saudijskom Arabijom i Rusijom su priopćile da, dok se tražnja oporavlja, i dalje su prisutne neizvjesnosti povezane sa pandemijom koja može spriječiti dalji rast proizvodnje. U narednim danima cijena nafte je imala tendenciju rasta, značajnim dijelom zbog ove odluke OPEC+, kao i zbog sporijeg tempa pregovora o nuklearnom sporazumu između Irana i SAD. Ministar nafte Irana Zanganeh je izjavio da bi naredna vlada Irana trebalo da kao vrhunski prioritet odredi povećanje obujma proizvodnje nafte na 6,5 milijuna barela dnevno, jer bi viša razina proizvodnje unaprijedila sigurnost, ali i političku moć zemlje. Tijekom proteklog tjedna objavljena je vijest da je vodeći izvoznik nafte, Saudijska Arabija, povećala zvanične prodajne cijene ovog energenta za regiju Azije. Koncem tjedna nafta je nastavila da održava tendenciju rasta kao rezultat discipline OPEC+ u dijelu ponude, dok je oporavak tražnje za ovim energentom prevazišao neizvjesnosti vezane za razvoj cijepljenja protiv Covid-19 širom svijeta.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 69,62 USD (57,22 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 4,98%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metalu u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.903,77 USD (1.561,49 EUR). Početkom tjedna cijena zlata se održavala na razini iznad 1.900 USD. Do sredine tjedna cijena zlata je uglavnom bila pod utjecajem iščekivanja rezultata sa tržišta rada u SAD koji su objavljeni koncem tjedna. U takvim okolnostima, cijena zlata se do četvrtka održavala blizu najveće razine u posljednjih pet mjeseci, s obzirom na to da su investitori procjenjivali posljednje izjave zvaničnika Feda o potencijalnom vremenskom okviru vezano za ublažavanje monetarnih stimulansa. U četvrtak je cijena zlata smanjena, uglavnom pod utjecajem procjene u kretanju inflacije, kao i moguće redukcije monetarnih stimulansa. Koncem tjedna cijena ovog plemenitog metala je povećana, nakon što su objavljeni podaci sa tržišta rada u SAD koji su pokazali da je broj zaposlenih na platnim spiskovima nefarmerskog sektora bio manji nego što se očekivalo. Pojedini analitičari smatraju da podaci nisu dovoljno snažni da utječu na Fed i njegovu odluku da uskoro poviše monetarnu politiku. Ministrica financija SAD Yellen smatra da predsjednik Biden treba nastaviti sa planom potrošnje vrijednim 4 bilijuna USD, čak i ukoliko taj plan održi inflaciju i u narednoj godini kao i više kamatne stope. Prema mišljenju Yellen, ukoliko bi se i dogodilo da se završi sa višim kamatnim stopama, to bi zapravo bilo pozitivno s aspekta društva i s aspekta Feda, što se, također, odrazilo na cijenu zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.891,59 USD (1.554,69 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 0,64%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

